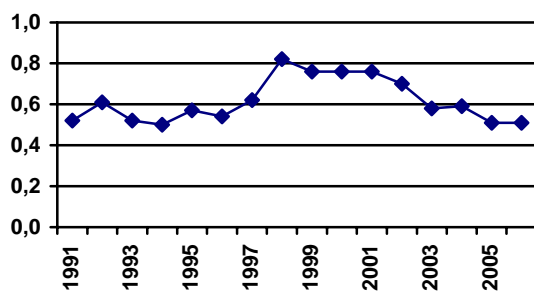

Drangedal

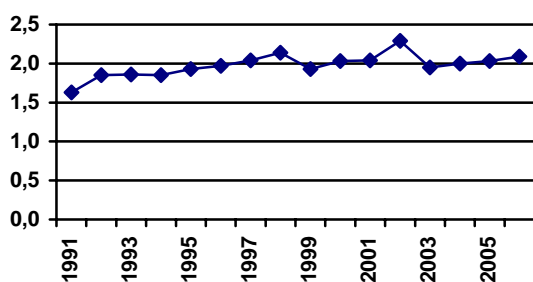
SETT ELG DRANGEDAL								FELT ELG DRANGEDAL								FELT AV SETT				
År	Dag pr. lag	Ant. dyreobservasjoner	Sett dyr pr. dag	Ku sett pr. okse	Kalv sett pr. kalvku	% ku med kalv av alle kyr	Kalv sett pr.ku	Oksekalv	Okse 1,5 år	Eldre okse	Kvige kalv	Kvige 1,5 år	Eldre ku	Totalt felt	Tildelt	Fellingsprosent	% hanndyr	Kalv	Okse	Ku
91	5,7	1809	0,52	1,63	1,26	58,3	0,76	18	55	127	16	27	72	315	332	94,9	63	6	39	13
92	6,3	2209	0,61	1,85	1,25	57,1	0,74	34	57	126	37	34	62	350	357	98	62	10	36	10
93	6,9	2229	0,52	1,86	1,18	54,5	0,68	58	60	139	53	65	97	472	501	94,2	54	17	39	16
94	7,5	2199	0,50	1,85	1,13	54,1	0,65	54	51	159	51	56	115	486	516	94,2	54	16	38	17
95	7,3	2397	0,57	1,93	1,18	58,0	0,70	63	74	148	51	45	93	474	493	96,1	60	14	38	12
96	7,4	2328	0,54	1,97	1,15	54,1	0,66	61	72	143	60	54	100	490	505	97	56	17	38	14
97	7,3	2677	0,62	2,04	1,17	56,1	0,68	63	77	157	57	56	99	509	537	94,8	58	15	39	13
98	8,2	3207	0,82	2,14	1,14	49,7	0,59	75	97	146	77	74	141	610	629	97	52	19	36	15
99	8,9	3573	0,76	1,93	1,09	48,6	0,55	93	104	171	80	65	157	670	695	96,4	55	20	34	14
00	9,6	3273	0,76	2,03	1,09	48,9	0,56	74	99	162	68	83	156	642	709	90,6	52	18	38	11
01	10,4	3570	0,76	2,04	1,07	46,2	0,53	69	90	172	89	78	150	648	722	89,8	51	19	34	15
02	10,4	3456	0,70	2,29	1,06	47,6	0,54	73	81	139	93	81	206	673	786	85,6	44	20	34	19
03	9,5	2862	0,58	1,95	1,07	46,8	0,53	63	87	130	75	89	186	630	804	78,4	44	21	35	23
04	9,4	2765	0,59	2,00	1,07	43,0	0,49	50	57	129	56	70	178	540	725	74,5	44	18	30	20
05	10,2	2398	0,51	2,03	1,05	47,2	0,54	44	61	118	45	72	138	478	703	68	46,7	16	35	20
06	9,9	2087	0,51	2,09	1,05	48,1	0,52	25	58	105	26	78	119	411	588	69,9	45,7	10	35	22

Sett pr. 8timersdagsverk

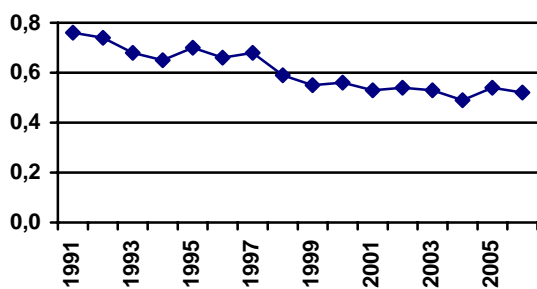
Drangedal har gjennomført en svært bevisst og godt kontrollert reduksjonsavskytning siden slutten på 1990-tallet. Samla for kommunen er bestanden redusert med om lag 40 %, men det er lokale variasjoner. Dagens bestandstetthet er lik det den var tidlig på 1990-tallet, men det er to vesentlige forskjeller: Produktiviteten er langt lavere i dag, det samme er beitene.

Ku pr. okse

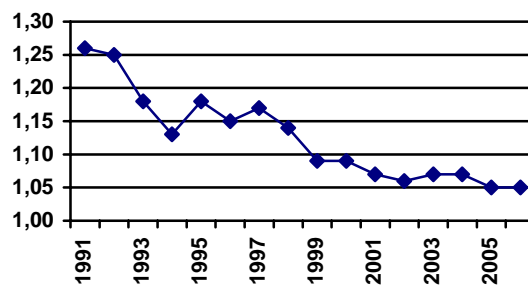

Drangedal har vært svært flinke til å ha hunddyroverskudd i uttaket, og vi må helt tilbake til 2001 for å finne et lite hanndyroverskudd. Det til tross, har kjønnsskjevheten blitt forverret. Forklaringen ligger i hanndyrunderskudd blant fødte kalver. Reduksjonsavskytningen er også med på å synliggjøre det bedre. Like fullt, er ikke ku:okse-forhold på 2:1, verre enn at det greit vil rettes opp.

Kalv pr. ku

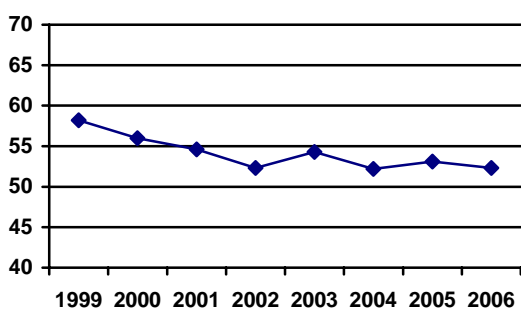

Kalv pr. kalvku

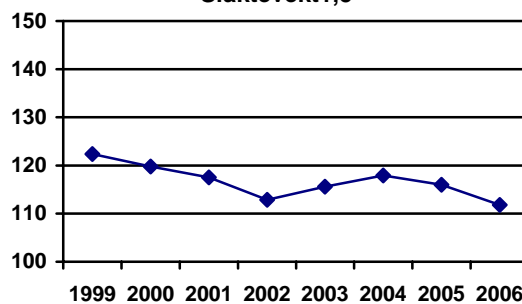

Færre og færre kyr får kalv, og blant de som får kalv, er det stadig færre som får tvillinger. Dette, sammen med redusert kondisjon, er de vanligste indikatorene på at det står dårlig til med beiten. Det bekreftes også av beiteundersøkelser, og det er ikke å vente at utviklingen snur før vi registrerer bedring av beitet.

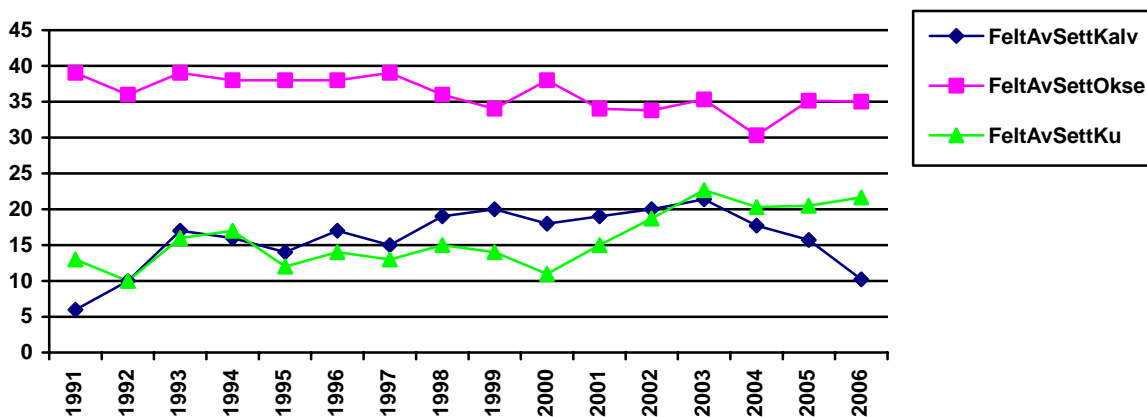
Gjennomsnittlig slaktevekt kalv

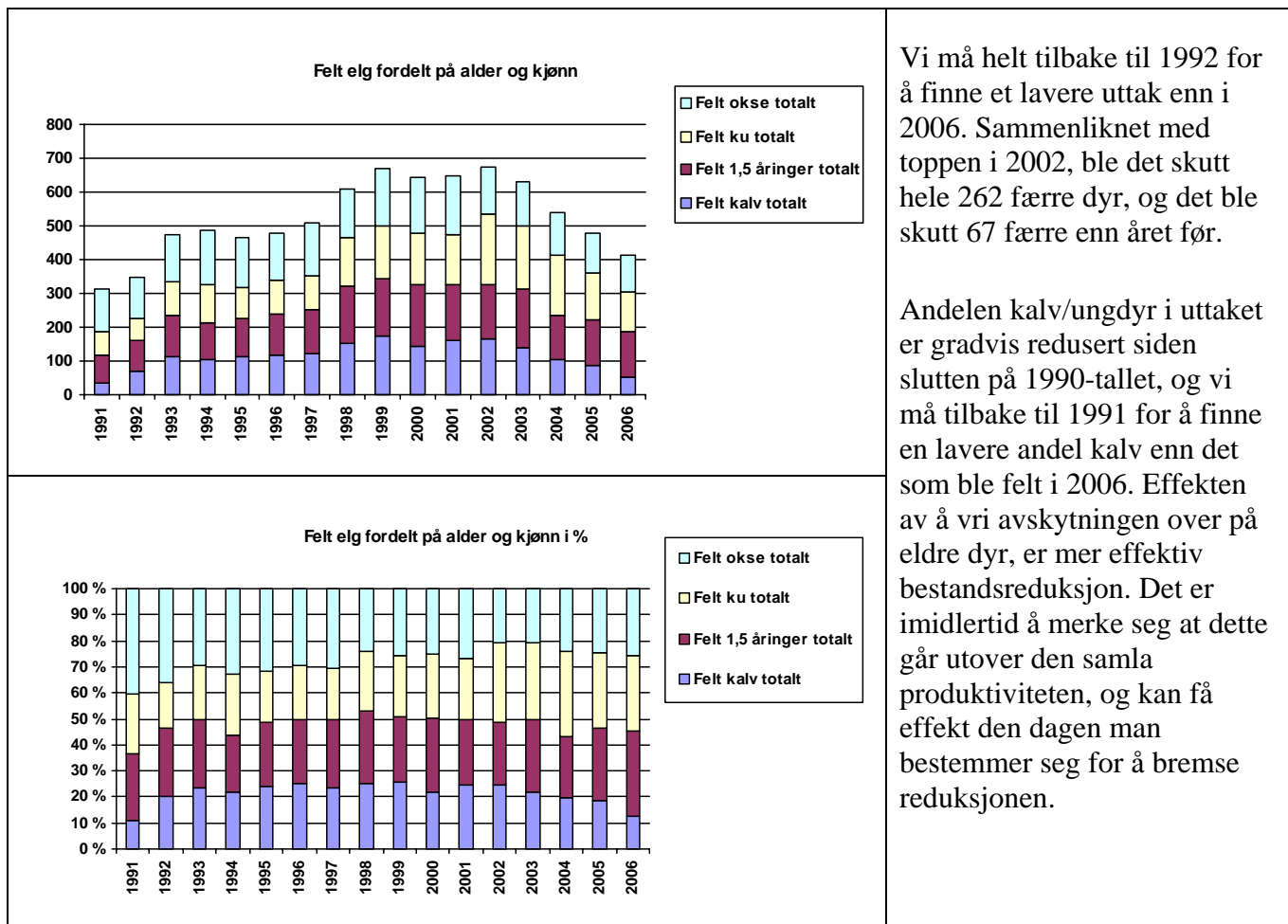
Slaktevekt1,5

Felt av sett

Gjennom 1990-tallet økte jaktpresset på kalvene, men siden 2003 har dette gått ned. Jakttrykket på eldre okser er gradvis redusert, mens presset mot kyrne har gått noe opp. Til tross for det, er det fremdeles langt farligere å være okse enn ku i Drangedal.

Vi må helt tilbake til 1992 for å finne et lavere uttak enn i 2006. Sammenliknet med toppen i 2002, ble det skutt hele 262 færre dyr, og det ble skutt 67 færre enn året før.

Andelen kalv/ungdyr i uttaket er gradvis redusert siden slutten på 1990-tallet, og vi må tilbake til 1991 for å finne en lavere andel kalv enn det som ble felt i 2006. Effekten av å vri avskytningen over på eldre dyr, er mer effektiv bestandsreduksjon. Det er imidlertid å merke seg at dette går utover den samla produktiviteten, og kan få effekt den dagen man bestemmer seg for å bremse reduksjonen.

Anbefaling Drangedal

Bestandstettheten i Drangedal er tydelig redusert. Det er likevel ikke mulig å se bedring i kondisjon eller produktivitet. Imidlertid må man forvente at slike utslag tar litt tid: Beitene må først restitueres før utslag kan ventes.

Vi tror beitene i Drangedal (med lokale variasjoner) kan forventes å bli bedre. Beiteundersøkelser i Nome (på grensen mot Drangedal) høsten 2006, viser en klar forbedring, og det er å anta at forholdene er like på Drangedalsida.

Vi tror ikke nødvendigvis man trenger å redusere bestanden veldig mye mer. Det viktigste er å forhindre bestandsvekst, og at man former den bestandsstrukturen man mener er mest hensiktsmessig.

Siste års uttak på 411 dyr vil neppe slå ut i redusert bestandstetthet til høsten. Trolig vil man se en liten vekst. For å forhindre bestandsvekst, bør uttaket opp i det samme som i 2005: Ca. 480 dyr.